

Odlingsutveckling i praktiken

På Kristianstadsslätten. Här odlar Hans Nilsson sockerbeter sedan 1992 och bladsvampbehandling är en viktig odlingsåtgärd som säkrar stor sockerskörd.

Bladsvampbehandlingen är en av de absolut mest lönsamma insatserna i sockerbetsodlingen. Det är inte ovanligt att angreppen kommer redan omkring den 20 juli. Det är heller inte ovanligt att många fält har behov av en andra behandling för att skydda den gröna bladytan.

En reflektion, så här inledningsvis, är att sockerbeterna endast kommit halvvägs i sin tillväxt i början av augusti. Därför är det oerhört viktigt att skydda den gröna bladytan till den viktiga hösttillväxten. Friska plantor fortsätter att omvandla solljuset till socker som lagras in i roten. Det är här bladsvampstrategin kom-

mer in. Det är endast de absolut först skördade fälten som kanske inte betalar en andra bladsvampbehandling.

Andra områden med stor potential att förbättra avkastningen med är att placera växtnäringen och att skydda stukan på bästa sätt för att minska sockerförlusterna under lagringen.

Fyrtio år med betor. Det har hänt mycket i odlingen under tiden som betodlare. Hans Nilsson har mer fokus framåt och arbetar långsiktigt för god struktur och bördighet. Här visar han sin såmaskin för höstraps, low disturbance. Betorna sås med Väderstad Tempo främst för radmyllningens skull.

Erfarenheter från 2022

En odlare med positiva lärdomar från 2022 är Hans Nilsson på Skepparslövs Nygård, utanför Kristianstad.

– Det blev märkbar skillnad med bladsvampbehandling 2022 och en av mina absolut bästa sockerskördar någonsin, berättar Hans. De första rostangreppen konstaterades den 27 juli och sedan behandlade jag två gånger med Comet Pro. Jag körde dosen 0,4 liter per hektar första gången den 28 juli och följde upp med en andra behandling den 26 augusti med 0,5 liter per hektar.

Det är kanske lätt att tänka att blasten ser fin ut och att det ändå är dags för den att gulna efterhand på hösten. Men enligt våra försök har man i genomsnitt över många år hela 1,5 till 2 ton socker per hektar för att behandla mot bladsvampar. I två andra artiklar i detta nummer av Betodlaren skriver Rikard Andersson om olika

bladsvampstrategier och vad man som odlare behöver tänka på för att minska risken för resistensutveckling. Så, med tanke på att de tre månaderna augusti, september och oktober bidrar med nästan halva skördepotentialen är det ytterst viktigt att hålla bladapparaten frisk.

– Att öka rotskörden markant med så förhållandevis enkla medel som en bladsvampbehandling gör mycket för lönsamheten, även sockerhalten var högre 2022 än jag normalt har sett här, poängterar Hans och fortsätter:

– För mig är betorna helt centrala, det är den kanske viktigaste grödan samtidigt som den behöver passning. Det är samtidigt det, som gör grödan extra intressant.

Bördighet i fokus

Hans arbetar med att öka bördigheten och menar att han ser en större aktivitet i jorden. En

orsak till förbättringen är säkerligen att han lägger svinflyt en gång i växtföljden. Dessutom tänker han minimerad jordbearbetning så mycket som möjligt och plöjer endast när det är nödvändigt. Min växtföljd är sockerbetor som följs av vårvete, höstraps och sedan höstvetete till Absolut Vodka.

– Av mina två betfält 2022 plöjde jag det ena, det andra djupharvade jag på våren. När jag gräver upplever jag att markaktiviteten förbättrats på

Följ prognos och varning i Appen eller på sockerbetor.nu för uppdatering i området men kontrollera alltid dina egna fält från mitten av juli och framåt.

Konstatera angrepp. Plocka 33 blad (mellanbladen, inte de yttersta och inte de innersta) från olika plantor jämnt fördelade över fältet. Om du hittar en fläck (rost eller mjöldagg) på något av bladen, är bekämpningströskeln uppnådd och det är dags att behandla sockerbetsplantorna mot bladsvamp. En lösning kan vara att köpa tjänsten av någon som har skiftat till smala hjul och inte sitter på tröskan!

Sådd 20 april. Betorna kommer fint i raderna så här en månad efter sådd. Halva givan är radmyllad och den nya produkten Tanaris ingår i ogräsbekämpningen. Efter regnet i veckan kommer tillväxten att ta fart!

senare år. Antalet dagmaskar har ökat och jorden är mer behaglig, jag tror att odlingssäkerheten har ökat, helt enkelt, menar Hans. Jordarten här skiftar inom fältet från lätt lera till mellanlera med upp till 30 procent ler.

Etablering och placering

Hans Nilsson har rådgivning från HIR Skåne och är intresserad av växtodlingen, han tycker det är spännande att följa grödorna. En förutsättning för bästa skörd är att försöka anpassa insatserna till punkt och pricka.

Det är tredje säsongen som Hans etablerar sina betor med en Väderstad Tempo.

– Jag nappade på budskapet

från NBR om att effekten av radmyllning kommer redan om halva givan placeras, det tänkte jag var en effektiv förbättring, konstaterar Hans.

Både 2022 och i år kom mina betfrö i jorden den 20 april. Det var jämförelsevis en sen start 2022, men jag valde att vänta till efter regnet. Det tror jag var bra eftersom betorna sedan kom fint i raderna. För mig är det viktigt att välja åtminstone två sorter, inte lägga alla äggen i samma korg, så att säga. I år odlar jag sorterna Selma KWS och Trixx.

Täckning med plast

Sedan ett par säsonger har Hans växlat över till att täcka betorna med Toptex och kom-

pletterar med plast när temperaturen faller. Det är en strategi han menar fungerar jättebra, även om det självklart är lite jobb.

– I fjol stod vindkraftverken stilla när vi kämpade med plasten, men nog blåste det rejält närmast marken, så kan det också vara, avslutar Hans.

Sammanfattningsvis är det tre avgörande insatser som Hans förändrat i sin betodling de senaste säsongerna och som han menar inneburet klara förbättringar: placering av växtnäringen vid sådd, aktiv bladsvampbehandling och att komplettera Toptex med plast när temperaturen sjunker. Det är kanske svårt att peka på en enskild insats som betytt mer, men avslutningsvis passar NBR:s ”paradord” in mycket väl: Ingen förbättring utan förändring!

Desirée Börjesdotter
NBR Nordic Beet Research

Hans Nilsson

Betodlare sedan 40 år
Driver Skepparslövs Nygård utanför Kristianstad sedan 1992

Areal: 108 hektar, varav 24 hektar betor

Växtföljd: Sockerbetor, vårveete, höstraps, höstveete

Svinbesättning: Slaktsvin, 360 platser

Mitt motto: "En god växtodling med långsiktighet och fokus på jordstruktur samt biologisk aktivitet"